

Föreskrifter om ändring i Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2010:183) om vägsäkerhet;

TSFS 2016:50

Utkom från trycket
den 28 juni 2016

beslutade den 16 juni 2016.

VÄGTRAFIK

Transportstyrelsen föreskriver¹ med stöd av 9 § vägsäkerhetsförordningen (2010:1367) i fråga om styrelsens föreskrifter (TSFS 2010:183) om vägsäkerhet

dels att 11, 13 och 15 §§ ska upphöra att gälla,

dels att nuvarande 8–10 och 14 §§ ska betecknas 9–11 och 16 §§,

dels att 2–7, 9–12 och 16 §§ samt rubriken närmast före 7 § ska ha följande lydelse,

dels att rubrikerna närmast före 8, 9 och 14 §§ ska sättas närmast före 9, 10 och 16 §§,

dels att det i föreskrifterna ska införas sex nya paragrafer, 8, 13–15 och 17–18 §§, och närmast före 2, 8, 13, 17 och 18 §§ nya rubriker av följande lydelse

och beslutar följande allmänna råd.

Definitioner

2 § De begrepp som används i dessa föreskrifter har samma betydelse som i vägsäkerhetslagen (2010:1362), lagen (2001:559) om vägtrafikdefinitioner, väglagen (1971:948), vägsäkerhetsförordningen (2010:1367), vägmärkesförordningen (2007:90), förordningen (2001:651) om vägtrafikdefinitioner och Vägverkets föreskrifter (VVFS 2003:140) om tekniska egenskapskrav vid byggande på vägar och gator.

*oskyddade
trafikanter*

gående, cyklande, den som färdas på en moped eller motorcykel utan karosseri samt sådana trafikanter som avses i 1 kap. 4 § trafikförordningen (1998:1276)

*säkerhets-
inspektion*

en regelbunden rutinmässig kontroll av förhållanden och brister som av säkerhetsskäl kräver underhåll

¹ Jfr. Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/96/EG av den 19 november 2008 om förvaltning av vägars säkerhet, i den ursprungliga lydelsen.

3 § En trafiksäkerhetsanalys ska senast vara genomförd innan en vägplan kungörs enligt 17 § väglagen (1971:948) och ska innehålla de uppgifter som behövs för en kostnads- och nyttoanalys av de analyserade alternativen.

När trafiksäkerhetsanalysen genomförs ska, när det är aktuellt, minst följande faktorer beaktas:

- Döds- och personskaadeolyckor, minskningsmål jämfört med om ingen åtgärd vidtas.
- Trafikanternas vägval och trafikmönster (trafikanalys och trafikprognos för vägens ekonomiska livslängd).
- Referenshastighet i relation till vald vägstandard.
- Eventuell påverkan på det befintliga vägnätet.
- Trafiksäkerhet för olika vägtrafikantgrupper, inbegripet oskyddade trafikanter.
- Säsongsmissiga variationer och klimatförhållanden med hänsyn till pågående klimatförändringar,
- Förekomsten av ett tillräckligt antal säkra parkeringsplatser.
- Seismisk aktivitet.

4 § En trafiksäkerhetsgranskning ska genomföras vid lämpligt antal tillfällen av den trafiksäkerhetsgranskare som väghållaren utser innan en väg öppnas för allmän trafik och vid den första driftfasen. När granskningen genomförs ska, när det är aktuellt, minst de faktorer som anges för respektive fas enligt 5–8 §§ beaktas.

Allmänna råd

I varje fas enligt 5–7 §§ kan faktorer från tidigare faser behöva omprövas.

5 § Minst följande faktorer ska, när det är aktuellt, beaktas i faser för den inledande planeringen av vägen:

- Geografiskt läge med avseende på till exempel risk för jordras, översvämningar, snöskred, säsongsmissiga variationer, klimatförhållanden och seismisk aktivitet.
- Typer av anslutningar (på- och avfarter, in- och utfarter, korsningar med mera), avstånd mellan dem samt hur dessa är utformade.
- Antal och typ av körfält.
- Trafikanter och fordonsslag som vägen är avsedd för.
- Vägens funktion inom vägnätet.
- Meteorologiska förhållanden.
- Referenshastighet.
- Tvärsektioner.
- Linjeföring i horisontal- och vertikalplanet.
- Siktförhållanden.
- Kollektivtrafik och annan infrastruktur.
- Plankorsningar.

6 § Minst följande faktorer ska, när det är aktuellt, beaktas i faser för vägens detaljutformning:

- Vägens konstruktion.

- Vägmarken, vägmarkeringar och andra anordningar enligt vägmärkesförordningen (2007:90).
- Belysning.
- Sidoanordningar.
- Vägomgivning, inklusive vegetationen.
- Fria rummet.
- Säkra parkeringsplatser.
- Oskyddade trafikanter.
- Användarvänlig anpassning av skyddsanordningar för att förebygga faror för oskyddade trafikanter (mittremsor och barriärer).

Fasen omedelbart innan vägen tas i bruk

7 § Minst följande faktorer ska, när det är aktuellt, beaktas i fasen omedelbart innan vägen tas i bruk:

- Vägutformning, skyddsanordningar och sidoområde samt trafikanternas sikt och synbarhet under olika förhållanden, till exempel mörker och onormala väderleksförhållanden.
- Synbarhet och läsbarhet hos vägmärken, vägmarkeringar och andra anordningar enligt vägmärkesförordningen (2007:90).
- Vägbanans skick.

Första driftfas

8 § För vägprojekt som nyligen öppnats för allmän trafik ska en trafiksäkerhetsgranskning genomföras senast ett år efter att den tagits i trafik. Trafikanternas beteende och vägens funktionalitet ur säkerhetssynpunkt ska särskilt beaktas.

9 § Efter den genomförda trafiksäkerhetsgranskningen för respektive fas enligt 5–8 §§ ska en granskningsrapport upprättas. Rapporten ska innehålla en beskrivning av avvikelser enligt kriterier för respektive fas och i relation till 6 kap. Vägverkets föreskrifter (VVFS 2003:140) om tekniska egenskapskrav vid byggande på vägar och gator samt rekommendationer som är relevanta från säkerhetssynpunkt. I en bilaga till rapporten ska det redovisas hur väghållaren har gått till väga för att beakta avvikelserna och rekommendationerna.

Trafiksäkerhetsgranskaren ska skicka rapporten till Transportstyrelsen.

10 § Sakkunnig personal ska genomföra säkerhetsinspektioner på plats. Inspektionerna ska omfatta systematiska inventeringar av vägnätet för att identifiera brister i underhåll som kan leda till olycka med dödsfall eller allvarlig skada. Väghållaren ska notera och dokumentera avvikelser och brister och dessa ska åtgärdas snarast möjligt.

11 § Säkerhetsinspektionerna ska genomföras så ofta som behövs för att säkerställa att vägarna håller en tillfredställande säkerhet.

12 § Den kartläggning av vägars säkerhetsstandard som ingår i en säkerhetsdokumentation enligt 8 § vägsäkerhetsförordningen (2010:1367) ska göras på ett helt vägnät utom om det finns särskilda skäl att inte göra det.

Vägnätet ska, när det är aktuellt, indelas i sträckor med tillräckligt enhetlig utformning och funktion som delas in i olika klasser beroende på sträckans säkerhetsstandard. Varje klass ska ges en beteckning.

Allmänna råd

Vägnätet kan vara inom ett geografiskt område, en specifik typ av vägnät eller en viss vägtyp, etcetera.

Klassindelningen kan till exempel utgå ifrån vägutformning och säker hastighet, separering av mötande trafik och oskyddade trafikanter, sidoområden och utformning av korsningar.

Rangordning och platsbedömning

13 § Det befintliga vägnätets sträckor ska analyseras och rangordnas utifrån deras potential för säkerhetsförbättringar och sänkta olyckskostnader. Rangordningen ska ske på grundval av kartläggningen av vägnätets säkerhetsstandard och göras minst vart fjärde år.

14 § Vägsträckor med högre prioritet enligt resultatet av rangordningen av vägnätets säkerhetsstandard ska bedömas i relation till gällande väg- och trafiklagstiftning och säkerhetskrav enligt 6 kap. Vägverkets föreskrifter (VVFS 2003:140) om tekniska egenskapskrav vid byggande på vägar och gator.

Vid bedömningen enligt första stycket ska, när det är aktuellt, minst följande särskilt beaktas:

- Vägens funktion.
- Vägens tvärsektion.
- Vägens linjeföring.
- Korsningar, på- och avfarter.
- Vaganordningar och andra sidoanläggningar.
- Oskyddade trafikanter.
- Vägmärken, signaler och andra anordningar enligt vägmärkesförordningen (2007:90) samt belysning.
- Vägens sidoområde.
- Vägytans egenskaper.

Allmänna råd

Valet av vilka sträckor som ska bedömas bör baseras på en riskbedömning.

15 § Bedömningen enligt 14 § ska ske av en grupp av sakkunniga genom besök på plats. Minst en i gruppen ska ha dokumenterad och relevant kunskap om och erfarenhet av vägutformning, vägutrustning, tekniska lösningar för säkrare vägar och olycksanalys.

Bedömningen enligt första stycket behöver dock inte ske på plats i den del den kan ske på något annat sätt och möjligheten att identifiera brister är minst lika bra.

Allmänna råd

Den erfarenheten som en eller flera i gruppen ska ha bör till en inte oväsentlig del härröra från den vägtyp som ska bedömas.

16 § En plan för åtgärder för att öka säkerheten på det befintliga vägnätet ska utvecklas utifrån resultaten av sakkunniggruppens bedömning, kartläggning av vägnarnas säkerhetsstandard och statistiska analyser av tätheten och frekvensen av olyckor med allvarlig personskada. Planen ska innehålla en beskrivning av möjliga förbättringsåtgärder och när de kan genomföras. Prioriteringen av åtgärder ska baseras på att nytta vägs mot kostnader.

Allmänna råd

Exempel på åtgärder som kan vara lämpliga att vidta är följande:

- Föreskriva eller till behörig myndighet föreslå att en lägre högsta tillåten hastighet föreskrivs.*
- Se till att gående, cyklande och förare av moped klass II separeras från andra trafikantgrupper på vägsträckor som med hänsyn till trafiksäkerheten för de gående, cyklande och förare av moped klass II har en hög hastighet.*
- Se till att skyddsanordningar samt vägmärken, vägmarkeringar och andra anordningar enligt vägmärkesförordningen (2007:90) med mera har en optimal funktion.*
- Installera skydd mot nedfallande föremål, skred med mera.*
- Anlägga körfält för omkörning.*
- Separera körfält.*
- Förbättra korsningar och anslutningar.*
- Förbättra linjeföring och tvärsektion.*
- Förbättra sidoområde eller uppföra skyddsanordningar.*
- Förbättra vägytans egenskaper.*
- Installera system för trafikledning, trafikövervakning samt ITS-system.*

Tillfälliga säkerhetsåtgärder vid vägarbeten

17 § Vaghållaren ska se till att undersökningar av vägarbetens eventuella inverkan på säkerheten med avseende på trafikflöde och referenshastighet på aktuell sträcka görs samt att sådana avvikelser och brister som upptäcks dokumenteras och åtgärdas snarast möjligt.

Vaghållaren ska också ha riktlinjer för tillfälliga säkerhetsåtgärder för vägarbeten samt ett lämpligt kontrollsystem så att riktlinjerna tillämpas på ett korrekt sätt.

Information till trafikanterna

18 § Om en vägsträcka har en hög täthet av olyckor med allvarlig personskada, ska vaghållaren på lämpligt sätt informera trafikanterna om detta i väntan på att säkerhetshöjande åtgärd kan ske.

Denna författning träder i kraft den 1 september 2016.

På Transportstyrelsens vägnar

MARIA ÅGREN

Karin Edvardsson
(Väg- och järnvägsavdelningen)